

Έρευνα & Καινοτομία στις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις

Πολιτικές, Δίκτυα, Ευκαιρίες Χρηματοδότησης

Οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) αποτελούν το σημαντικότερο τομέα της ελληνικής, αλλά και της ευρωπαϊκής οικονομίας. Στην Ευρώπη τα 23 εκατ. ΜΜΕ αντιπροσωπεύουν το 99% του συνόλου των επιχειρήσεων και παρέχουν περισσότερες από 100 εκατ. θέσεις εργασίας. Η Ελλάδα είναι κυριολεκτικά η χώρα των μικρών επιχειρήσεων, καθώς το 99,8% των επιχειρήσεων απασχολούν λιγότερους από 100 υπαλλήλους.

Ο ρόλος των ΜΜΕ είναι καθοριστικός για την οικονομική ανάπτυξη, την παραγωγή, την απασχόληση, την αποκέντρωση και την κοινωνική συνοχή. Η επιβίωσή τους, ωστόσο, δεν είναι εύκολη υπόθεση στις ανταγωνιστικές συνθήκες της παγκόσμιας αγοράς: απαιτούνται συνεχής εκσυγχρονισμός στην παραγωγή και τη διαχείριση, καινοτόμα προϊόντα και υπηρεσίες, νέες τεχνολογίες, δυναμικές συνεργασίες και ανταγωνιστικές ιδέες. Συνθήκες στις οποίες δύσκολα μπορούν να ανταποκριθούν οι ΜΜΕ οι οποίες, σε αντίθεση με τις μεγάλες επιχειρήσεις, δεν διαθέτουν ούτε εξειδικευμένα τμήματα για την τεχνολογική ανάπτυξη, ούτε πρόσβαση σε σχετική πληροφορόφορηση και χρηματοδότηση.

Αποστολή της Πολιτείας, λοιπόν, είναι να στηρίξει τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις στη νέα οικονομία. Τα τελευταία χρόνια έχουν υλοποιηθεί σημαντικές πρωτοβουλίες, σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο, σχετικά με χρηματοδοτικές ενισχύσεις, πανευρωπαϊκά δίκτυα συνεργασίας, "συνταγές επιτυχίας" για τις ΜΜΕ, κ.λπ. Οι πολιτικές αυτές και τα προγράμματα αναμένεται να αναβαθμίσουν το ρόλο των μικρομεσαίων επιχειρήσεων στην Ευρώπη.

έρευνα και τεχνολογία παραμένουν χαμηλές, σε σχέση με αυτές των επιχειρήσεων εκτός ΕΕ. Στο πλαίσιο αυτό, η ΕΕ έχει αναλάβει σημαντικές πρωτοβουλίες για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των ευρωπαϊκών ΜΜΕ, μέσω της αξιοποίησης της έρευνας, της τεχνολογίας και της καινοτομίας.

Συγκεκριμένα, το 2000 το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο υιοθέτησε τον Ευρωπαϊκό Χάρτη Μικρών Επιχειρήσεων, ο οποίος, αφενός, αποτυπώνει τη δέσμευση της ΕΕ να ενισχύσει τις ΜΜΕ και, αφετέρου, καλεί εθνικές και περιφερειακές αρχές να ανταλλασθούν καλές πρακτικές σε κρίσιμα ζητήματα για την επιχειρηματικότητα. Μεταξύ των ζητημάτων αυτών είναι οι νέες τεχνολογίες, δηλαδή τα προγράμματα για την προώθηση της καινοτομίας στις επιχειρήσεις, η εμπορική αξιοποίηση της γνώσης, η συνεργασία μικρών επιχειρήσεων και ερευνητικών ιδρυμάτων, κ.ά. Άλλα θέματα ανταλλαγής πρακτικών είναι η εκπαίδευση και επιμόρφωση, η έναρξη της επιχείρησης, η νομοθεσία, η ανάπτυξη ικανοτήτων προσαρμοσμένων στις ανάγκες των ΜΜΕ, η ηλεκτρονική επικοινωνία, η αξιοποίηση της ενιαίας αγοράς, η φορολογία, τα πρότυπα ηλεκτρονικών επιχειρήσεων και η εκπροσώπηση των συμφερόντων των ΜΜΕ σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο.

Το 2003 η **Πράσινη Βίβλος για την επιχειρηματικότητα στην Ευρώπη**, η οποία παρουσιάστηκε στη Θεσσαλονίκη κατά τη διάρκεια της ελληνικής προεδρίας της ΕΕ, έδωσε νέα ώθηση στις ΜΜΕ με προτάσεις για τον εκσυγχρονισμό τους με βάση ειδικά σχεδιασμένες τεχνολογίες πληροφορικής, την ίδρυση spin-off εταιρειών για την εμπορική εκμετάλλευση ερευνητικών αποτελεσμάτων, κ.ά. Στην Πράσινη Βίβλο καταγράφεται η ποσοτική αύξηση των ΜΜΕ, ο ρόλος τους στις οικονομικές και κοινωνικές εξελίξεις, αλλά και τα σημαντικά εμπόδια που αντιμετωπίζουν όπως η γραφειοκρατία, η δυσκολία ανεύρεσης αρχικού κεφαλαίου, οι υψηλές φορολογικές επιβαρύνσεις, ο ανταγωνισμός εντός και εκτός ΕΕ, ο γεωγραφικός/περιφερειακός αποκλεισμός και ο αποκλεισμός ομάδων πληθυσμού από την επιχειρηματικότητα, η ανεπαρκής εκπαίδευση/κατάρτιση, ο επιχειρηματικός κίνδυνος.

Στο πλαίσιο αυτό, ορίζονται τρεις πυλώνες δράσης για "μια κοινωνία που βασίζεται στην επιχειρηματικότητα":

1. Άρση των φραγμών στην ανάπτυξη των επιχειρήσεων (ευρωπαϊκοί δείκτες συγκριτικής αξιολόγησης, λιγότερη γραφειοκρατία, εναλλακτικές πηγές χρηματοδότησης, κατάρτιση, αξιοποίηση νέων τεχνολογιών, δημιουργία δικτύων επιχειρήσεων, κ.λπ.)
2. Εξισορρόπηση κινδύνων και ανταμοιβών σε επίπεδο επιχειρηματικότητας (ευνοϊκές φορολογικές διατάξεις και κοινωνική ασφάλιση, ενθάρρυνση εξαγοράς υπάρχουσας επιχείρησης και αντιμετώπιση των αρνητικών επιπτώσεων από πτωχεύσεις, κ.λπ.)

Πολιτικές για τις ΜΜΕ στην Ευρώπη και την Ελλάδα

Ποιες είναι οι ΜΜΕ;

Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις (ΜΜΕ) είναι οι επιχειρήσεις που απασχολούν λιγότερους από 250 εργαζομένους και είναι ανεξάρτητες από μεγαλύτερες εταιρείες ($\geq 25\%$ κεφαλαίου/δικαιωμάτων ψήφου δεν ανήκει σε επιχείρηση/επιχειρήσεις που δεν ανταποκρίνονται στους ορισμούς ΜΜΕ). Ο ετήσιος κύκλος εργασιών τους δεν υπερβαίνει τα 50 εκατ. ευρώ και/ή ο ετήσιος συνολικός ισοθιμισμός τους δεν υπερβαίνει τα 43 εκατ. ευρώ.

Ευρωπαϊκή πολιτική: "Σκεφτόμαστε πρώτα τους μικρούς"

Οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις αντιπροσωπεύουν το μεγαλύτερο τμήμα του ευρωπαϊκού οικονομικού ιστού και της ευρωπαϊκής βιομηχανίας. Η ενίσχυση του δυναμικού τους μέσω της έρευνας και της τεχνολογικής καινοτομίας εξασφαλίζει την επιβίωση αλλά και τη μακροπρόθεσμη ευημερία τους. Ωστόσο, σύμφωνα με πρόσφατη μελέτη του Κοινού Κέντρου Ερευνών, οι επενδύσεις των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων σε

3. Μια κοινωνία που προκρίνει την επιχειρηματικότητα (εν-μερρωτικές εκστρατείες, εκπαίδευση σε θέματα επιχειρηματικότητας, κ.λπ.).

Το 2005, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανακοίνωσε τη **"Σύγχρονη πολιτική των ΜΜΕ για ανάπτυξη και απασχόληση"** και εισήγαγε την "αρχή της προτεραιότητας για τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις" ("Think small first" principle). Τα μέτρα που προωθούνται αφορούν τη διευκόλυνση της εισόδου των ΜΜΕ στην αγορά, τη μείωση της γραφειοκρατίας, την αύξηση της οικονομικής υποστήριξης, την ενίσχυση του διαλόγου, την τόνωση της καινοτομίας και της ανταγωνιστικότητας.

Το Ευρωπαϊκό παρατηρητήριο για τις ΜΜΕ

Το Παρατηρητήριο των Ευρωπαϊκών ΜΜΕ ιδρύθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή το 1992 για να βελτιώσει την παρακολούθηση της οικονομικής απόδοσης των ΜΜΕ στην Ευρώπη. Παρέχει πληροφόρηση για τις ΜΜΕ σε διαμορφωτές πολιτικής, ερευνητές, οικονομολόγους, καθώς και στις ίδιες τις ΜΜΕ.

http://ec.europa.eu/enterprise/enterprise_policy/analysis/observatory.en.htm

Η εθνική πολιτική για τις ΜΜΕ σε 12 σημεία

Σύμφωνα με την έκθεση "European Innovation Scoreboard 2006", η θέση της Ελλάδας στην καινοτομία βελτιώνεται, αν και οι περισσότεροι δείκτες υστερούν ακόμα του ευρωπαϊκού μέσου όρου. Ένα από τα ασθενέστερα σημεία του ελληνικού συστήματος έρευνας και καινοτομίας είναι η μικρή κινητοποίηση των επιχειρήσεων, η οποία οφείλεται κυρίως στις γενικότερες διαρθρωτικές αδυναμίες της ελληνικής παραγωγικής βάσης: πολλές μικρές επιχειρήσεις, παραδοσιακό κλάδοι, περιορισμένο δυναμικό σε τομείς που παράγουν τεχνολογική καινοτομία, κ.ά. Η Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας έχει προσδιορίσει 12 τομείς πολιτικής για τις ΜΜΕ, μεταξύ των οποίων και η αξιοποίηση της καινοτομίας για την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας.

Συγκεκριμένα, προτεραιότητα δίνεται στην προώθηση του ηλεκτρονικού επιχειρείν στις ΜΜΕ, την ηλεκτρονική μάθηση, τη διάδοση της ευρωζωνικότητας και τον εκσυγχρονισμό του εξοπλισμού και των διοικητικών διαδικασιών με βάση τις νέες τεχνολογίες. Προτείνονται επίσης η απλοποίηση των διαδικασιών της συμμετοχής των ΜΜΕ σε ευρωπαϊκά προγράμματα έρευνας και η διαμόρφωση νέων προγραμμάτων για την εμπορική αξιοποίηση των ερευνητικών αποτελεσμάτων. Αναλυτικότερα, η πολιτική για τις ΜΜΕ καλύπτει τους ακόλουθους τομείς:

1. Χρηματοδότηση: ενίσχυση του Ταμείου Εγγυοδοσίας Μικρών και Πολύ Μικρών Επιχειρήσεων (ΤΕΜΠΜΕ), εκσυγχρονισμός της χρηματοδότησης μέσω Τραπεζών, κ.ά.
2. Πρόσβαση σε Αναπτυξιακά Προγράμματα: ενίσχυση της συμμετοχής σε εθνικά και ευρωπαϊκά προγράμματα, απλοποίηση των διαδικασιών, κ.ά.
3. Θεσμικό Πλαίσιο-Γραφειοκρατία: μείωση της γραφειοκρατίας, δημιουργία one-stop-shop για τις ΜΜΕ, βελτίωση της νομοθεσίας, κ.λπ.
4. Φορολογία: απλοποίηση και κωδικοποίηση της φορολογικής νομοθεσίας, πολιτική για ελκυστικότερες αναμενόμενες αποδόσεις, κ.λπ.
5. Εξωστρέφεια-Διεθνοποίηση των ΜΜΕ: ενθάρρυνση εξωστρέφειας, μείωση κόστους μεταφορών και επικοινωνιών, εκθεσιακή πολιτική και δημιουργία δικτύων διανομής, κ.λπ.

6. Υπηρεσίες στήριξης των ΜΜΕ – Ρόλος του Εθνικού Συμβουλίου Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων (ΕΣΜΕ): αποτελεσματική λειτουργία ΕΣΜΕ, συντονισμός υποστηρικτικών δράσεων, κ.ά.
7. Ομαλή λειτουργία της αγοράς: αντιμετώπιση παραεμπορίου και παραοικονομίας, εφαρμογή σαφών όρων ανταγωνισμού, κ.ά.
8. Κατάρτιση/Εκπαίδευση του ανθρώπινου δυναμικού
9. Οργανωμένη εγκατάσταση των επιχειρήσεων: ενίσχυση υποδομών εγκατάστασης και αναπτυξιακής λειτουργίας ΜΜΕ, Βιοτεχνικά Πάρκα, κ.ά.
10. Πιστοποίηση-Τυποποίηση: συμμετοχή εκπροσώπων ΜΜΕ σε Επιτροπές του ΕΛΟΤ, δημιουργία κλαδικών προτύπων/προδιαγραφών, εξειδικευμένα σχήματα πιστοποίησης για τις ΜΜΕ, κ.ά.
11. Έρευνα και Τεχνολογία
12. Κλαδικές-τομεακές πολιτικές: στήριξη κλάδων όπως η Κλωστοϋφαντουργία, η Ναυπηγοεπισκευή, η Καλλιτεχνική Χειροτεχνία και Βιοτεχνία.

Εθνικοί φορείς για τις ΜΜΕ

- Ο κύριος φορέας για την υποστήριξη των ΜΜΕ της χώρας είναι ο **Ελληνικός Οργανισμός Μικρών-Μεσίων Επιχειρήσεων και Χειροτεχνίας (ΕΟΜΜΕΧ)**. Λειτουργεί από το 1977 ως ΝΠΙΔ, υλοποιώντας σειρά δράσεων: παρέχει δωρεάν συμβουλευτικές υπηρεσίες για τεχνικά και οικονομικά θέματα, αξιολογεί την εξέλιξη των ΜΜΕ, σχεδιάζει μέτρα για την ενίσχυσή τους, αναπτύσσει μηχανισμούς πληροφόρησης και υποστήριξης των επιχειρήσεων, προωθεί καινοτομίες και νέες τεχνολογίες στις ΜΜΕ, συμβουλεύει σχετικά με εθνικά και ευρωπαϊκά προγράμματα και δίκτυα συνεργασίας που απευθύνονται σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις, κ.ά.
- Το **Εθνικό Συμβούλιο Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων (ΕΣΜΕ)** ιδρύθηκε το 2005 ως συμβουλευτικό όργανο του Υπουργού Ανάπτυξης για θέματα που αφορούν τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Οι αρμοδιότητές του καλύπτουν την αξιολόγηση της εθνικής πολιτικής για τις ΜΜΕ, την παρακολούθηση των ευρωπαϊκών πολιτικών και των παγκόσμιων εξελίξεων, τη γνωμοδότηση για θέματα πολιτικής, τη βελτίωση της συμμετοχής των ΜΜΕ σε εθνικά και ευρωπαϊκά προγράμματα, κ.ά. Αναγνωρίζοντας το σημαντικό ρόλο της έρευνας στις ΜΜΕ, στο Συμβούλιο συμμετέχουν, μεταξύ άλλων, ο Γενικός Γραμματέας Έρευνας και Τεχνολογίας και ο Πρόεδρος του Εθνικού Συμβουλίου Έρευνας και Τεχνολογίας.
- Το **Εθνικό Παρατηρητήριο για τις ΜΜΕ** συστάθηκε στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος "Ανταγωνιστικότητα", με αποστολή αφενός, τη συστηματική συλλογή, επεξεργασία, ανάλυση και διάχυση των στοιχείων της επιχειρηματικής δραστηριότητας των ΜΜΕ και, αφετέρου, το σχεδιασμό και την υλοποίηση Πολιτικών και Μέτρων Στήριξης για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις.
- Το **Ταμείο Ανάπτυξης Νέας Οικονομίας (ΤΑΝΕΟ)** είναι η πρώτη και μόνη ελληνική εταιρεία στο χώρο της ανταγωνιστικής ανάπτυξης ταμείων επιχειρηματικού κινδύνου με προσανατολισμό τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Το ΤΑΝΕΟ διαθέτει κεφάλαια για να επιταχύνει την ανάπτυξη των εταιριών και συμβάλλει στη διαχείριση των επιχειρήσεων, παρέχοντας όλη τη σχετική εμπειρία και τη γνώση. Παράλληλα, δημιουργεί νέα επιχειρηματικά κεφάλαια με τη συνεργασία ιδιωτών επενδυτών και πιστωτικών ιδρυμάτων για να ενισχύσει οικογενειακές επιχειρήσεις και φιλόδοξα επιχειρήματα.

Ευρωπαϊκά Δίκτυα και Πρωτοβουλίες για την καινοτομία στις ΜΜΕ

Ευρωπαϊκό Δίκτυο Κέντρων Αναδιανομής Καινοτομίας

Πρόκειται για πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την ενίσχυση της διεθνικής μεταφοράς τεχνολογίας και την προώθηση της καινοτομίας σε επιχειρήσεις και ερευνητικά κέντρα. Περιλαμβάνει 71 Κέντρα, με περισσότερους από 240 φορείς σε όλη την Ευρώπη. Το δίκτυο απευθύνεται κυρίως σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις και στοχεύει στην επίτευξη ερευνητικών και επιχειρηματικών συνεργασιών. Στο πλαίσιο αυτό, διακινούνται ηλεκτρονικά νέες τεχνολογίες σε όλη την Ευρώπη, διοργανώνονται εκδηλώσεις μεταφοράς τεχνολογίας και επιχειρηματικές αποστολές, παρέχονται υποστηρικτικές υπηρεσίες για την ανεύρεση συνεργατών, κ.ά. Το ΕΚΤ συντονίζει το Ελληνικό Κέντρο Αναδιανομής Καινοτομίας.

<http://www.innovationrelay.net>

Ευρωπαϊκά Κέντρα Πληροφοριών για τις Επιχειρήσεις "Euro Info Centres"

Τα Ευρωπαϊκά Κέντρα Πληροφοριών λειτουργούν ως ενδιάμεσος κρίκος μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και των επιχειρήσεων. Απευθύνονται σε ΜΜΕ, επαγγελματικούς και επιχειρηματικούς συνδέσμους, δημόσιες επιχειρήσεις και οργανισμούς, κ.ά., παρέχοντας πληροφόρηση και υποστήριξη για θέματα που αφορούν την ευρωπαϊκή αγορά, την κοινοτική νομοθεσία, τις δυνατότητες χρηματοδότησης, κ.ά. Σήμερα λειτουργούν 300 Ευρωπαϊκά Κέντρα Πληροφοριών που καλύπτουν γεωγραφικά 43 χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Μεσογείου. Στην Ελλάδα λειτουργούν 13 Ευρωπαϊκά Κέντρα Πληροφοριών.

<http://ec.europa.eu/enterprise/networks/eic/eic.html>

Ευρωπαϊκό Δίκτυο "Business & Innovation Centers Network" (BICs)

Το δίκτυο υποστηρίζει την ίδρυση νέων μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων και την ανανέωση των υφιστάμενων ΜΜΕ με νέες ιδέες και δράσεις. Παρέχει ενημέρωση, υποστήριξη, πρόσβαση σε τεχνογνωσία, κ.λπ. Το δίκτυο EBN αριθμεί 160 BICs σε όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και περίπου 130 Κέντρα σε συνδεδεμένα μέλη. Το δίκτυο των ελληνικών BICs περιλαμβάνει 5 μέλη: Αττικής, Ηπείρου, Θεσσαλίας, Πατρών και Σερρών.

<http://www.ebn.be/>

EUREKA

Στόχος της διακυβερνητικής πρωτοβουλίας EUREKA είναι η ενίσχυση της ευρωπαϊκής ανταγωνιστικότητας μέσω της υποστήριξης επιχειρήσεων, ερευνητικών κέντρων και πανεπιστημίων που συμμετέχουν σε πανευρωπαϊκά έργα για την ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων, υπηρεσιών και παραγωγικών διαδικασιών. Το δίκτυο παρέχει πρόσβαση σε γνώσεις και εμπειρίες από όλη την Ευρώπη και σε προγράμματα χρηματοδότησης.

<http://www.eureka.be>

Πρωτοβουλία Gate2Growth "Πρόσβαση σε Χρηματοδότηση"

Η πρωτοβουλία υποστηρίζει καινοτόμους επιχειρηματίες στην Ευρώπη. Παρέχει εργαλεία, υποδομές, συμβουλευτικές υπηρεσίες για την εκπόνηση επιχειρησιακού σχεδίου, δίκτυα επαφών με επενδυτές, κ.λπ.

<http://www.gate2growth.com>

Ευρωπαϊκή Πύλη για τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις

Οι ευρωπαϊκές πολιτικές για τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις, η νομοθεσία, τα χρηματοδοτικά προγράμματα και άλλες πρωτοβουλίες της ΕΕ είναι διαθέσιμα στη δικτυακή πύλη για τις ΜΜΕ. Η πύλη αποτελεί ενιαίο σημείο πρόσβασης για πληροφορίες στους ακόλουθους τομείς:

- Ευρωπαϊκά προγράμματα χρηματοδότησης των ΜΜΕ: online αναζήτηση χρηματοδοτικών μέσων, προκηρύξεις, κ.ά.
- Υπηρεσίες υποστήριξης των ΜΜΕ: οργανισμοί και τα δίκτυα που παρέχουν πληροφορίες και συμβουλές για την ανάπτυξη των επιχειρήσεων.
- Online εργαλεία και βάσεις δεδομένων: καλύπτονται τομείς όπως έρευνα και τεχνολογία, επιχειρηματική ανάπτυξη, Δικαιώματα Πνευματικής και Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας, κ.ά.
- Διεθνείς δράσεις: πληροφορίες για την ενιαία αγορά, την εναρμόνιση των προτύπων/προδιαγραφών, τις εμπορικές ευκαιρίες στην Ευρώπη και σε τρίτες χώρες, τη φορολογία και τους δασμούς, κ.ά.
- Πολιτικές της ΕΕ για τις ΜΜΕ: περιλαμβάνει το σύνολο των πολιτικών της ΕΕ για την ανάπτυξη των ΜΜΕ, την ενσωμάτωση νέων τεχνολογιών και καινοτομιών και την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητάς τους.
- Προώθηση της επιχειρηματικότητας: καλύπτει θέματα και πρωτοβουλίες για την ενθάρρυνση των επιχειρηματικών προσπαθειών στην Ευρώπη, την εκπαίδευση και κατάρτιση των επιχειρηματιών, την απλοποίηση των διαδικασιών για την έναρξη επιχειρήσεων, τους νέους επιχειρηματίες, τη γυναικεία επιχειρηματικότητα, κ.ά.
- Ενιαία Ευρωπαϊκή Αγορά: παρουσιάζονται τα δικαιώματα, οι υποχρεώσεις και οι ευκαιρίες στην ενιαία αγορά της Ευρώπης, καθώς και θέματα σχετικά με το εργατικό δυναμικό, τη νομοθεσία και την τυποποίηση, κ.λπ.
- Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ: η ενότητα καλύπτει θέματα που αφορούν τους ανθρώπινους πόρους, νομικά ζητήματα, υποχρεώσεις και ευθύνες των επιχειρήσεων, δυνατότητες αξιοποίησης των Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών, κ.ά.
- Πολιτικές της ΕΕ ανά τομέα: παρουσιάζονται ευρωπαϊκές πολιτικές σε συγκεκριμένους τομείς, όπως γεωργία, τρόφιμα, βιοτεχνολογία, φαρμακευτική, κ.ά.

Η πύλη φιλοξενεί επίσης τα τελευταία νέα και τις εκδηλώσεις για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

Ευρωπαϊκή πύλη για τις ΜΜΕ

Χρηματοδότηση των ΜΜΕ από την ΕΕ	Υπηρεσίες υποστήριξης σε όλη την Ευρώπη	Online βοήθεια	Διεθνοποίηση	Η παρούσα πύλη παρέχει πρόσβαση σε πληροφορίες για ολόκληρο το φάσμα των πολιτικών της ΕΕ, της νομοθεσίας, των προγραμμάτων και των πρωτοβουλιών που αφορούν τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις της Ευρώπης.
Ο Απασταλμένος της ΕΕ για τις ΜΜΕ	Πολιτική ΜΜΕ στην Ευρώπη	Πρωτοβουλία της επιχειρηματικότητας	Μια Ένια Αγορά στην Ευρώπη	Ποιο ανταγωνιστικές ΜΜΕ
				Τομεακές πολιτικές της ΕΕ

http://ec.europa.eu/enterprise/sme/index_en.htm

Χρηματοδότηση για την καινοτομία στις ΜΜΕ

Οι εθνικές και ευρωπαϊκές πολιτικές για την καινοτομία στις ΜΜΕ υλοποιούνται μέσω προγραμμάτων και δράσεων στήριξης (επιχορηγήσεις, δάνεια, εγγυήσεις, υπηρεσίες υποστήριξης, κ.ά.) που διαχειρίζονται είτε άμεσα από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, είτε έμμεσα από τις εθνικές/περιφερειακές αρχές. Ενδεικτικά αναφέρονται τα ακόλουθα:

7ο Πρόγραμμα Πλαίσιο - Έρευνα για την Υποστήριξη των ΜΜΕ

Εντάσσεται στο Ειδικό Πρόγραμμα "Ικανότητες" και έχει συνολικό προϋπολογισμό 1.336 εκατ. ευρώ. Στόχος είναι να ενισχύσει την ικανότητα των ευρωπαϊκών ΜΜΕ στην καινοτομία και την ανάπτυξη προϊόντων και αγορών νέας τεχνολογίας. Το πρόγραμμα καλύπτει το σύνολο των επιστημονικών και τεχνολογικών πεδίων, μέσω δύο δράσεων: α) Έρευνα προς όφελος των ΜΜΕ: υποστήριξη μικρών ομάδων καινοτόμων ΜΜΕ, με στόχο την επίλυση κοινών ή συμπληρωματικών τεχνολογικών προβλημάτων, β) Έρευνα προς όφελος ενώσεων ΜΜΕ: υποστήριξη ενώσεων ή ομίλων ΜΜΕ με σκοπό την εξεύρεση λύσεων σε κοινά για μεγάλο αριθμό ΜΜΕ προβλήματα σε συγκεκριμένους τομείς.

Οι ΜΜΕ ενθαρρύνονται να συμμετάσχουν ενεργά σε όλα τα προγράμματα του 7ου ΠΠ και στις Κοινές Τεχνολογικές Πρωτοβουλίες. Στο πλαίσιο αυτό, έχουν απλοποιηθεί οι διαδικασίες συμμετοχής τους, σε σχέση με το 6ο ΠΠ, ενώ το ποσοστό χρηματοδότησης για τις δραστηριότητες έρευνας και ανάπτυξης των ΜΜΕ αυξήθηκε από 50% σε 75%.

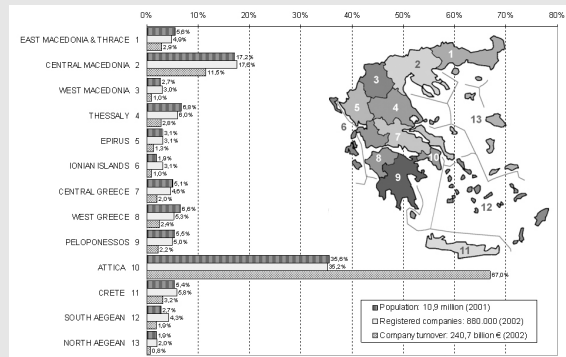
<http://www.cordis.europa.eu/fp7>
ΕΟΜΜΕΧ (Εθνικό Σημείο Επαφής για το 7ο ΠΠ)
 Ελένη Σπυροπούλου,
 Τηλ.: 210 7491295, E-mail: elspy@eommex.gr

Πρόγραμμα Πλαίσιο για την Ανταγωνιστικότητα και την Καινοτομία (CIP)

Το Πρόγραμμα ανταποκρίνεται στην ανάγκη της ΕΕ για μια ολοκληρωμένη στρατηγική για την ανταγωνιστικότητα και την καινοτομία. Έχει προϋπολογισμό 3,6 δισ. ευρώ για την περίοδο 2007-2013 και λειτουργεί σαν "ομπρέλα" για διάφορα προγράμματα της ΕΕ που στηρίζουν την επιχείρηση, με ιδιαίτερη έμφαση στις ΜΜΕ. Περιλαμβάνει τρία προγράμματα για την καινοτομία και την τεχνολογία στα οποία μπορούν να συμμετάσχουν οι ΜΜΕ:

- α) Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία (ΠΕΚ): περιλαμβάνει δράσεις για τη βελτίωση, την ενθάρρυνση και την προώθηση της καινοτομίας στις επιχειρήσεις, την ανταλλαγή καλών πρακτικών μεταξύ ευρωπαϊκών κρατών, τις συμπράξεις δημοσίου-ιδιωτικού τομέα, τη διαχείριση καινοτομίας, κ.λπ.
- β) Υποστήριξη Πολιτικής ΤΠΕ: περιλαμβάνει δράσεις για νέες αγορές ηλεκτρονικών δικτύων και υπηρεσιών, ψηφιακές τεχνολογίες, περιεχόμενο πολυμέσων, τεχνολογικό εκσυγχρονισμό, κ.λπ.
- γ) Ευφυής ενέργεια για την Ευρώπη: περιλαμβάνει δράσεις για την ενεργειακή αποδοτικότητα και την ορθολογική χρήση της ενέργειας, τις νέες και ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και τις ενεργειακές πτυχές των μεταφορών.

Το Πρόγραμμα διαθέτει επίσης 1,13 δισ. ευρώ για χρηματοδοτικά μέσα που διεκπεραιώνονται μέσω διαμεσοδημητικών (τράπεζες, πιστωτικά ιδρύματα, επενδυτικά ταμεία, κ.ά.) και στοχεύουν στην ενίσχυση των πιστώσεων και των δυνατοτήτων δανειοδότησης των ΜΜΕ. Πρόκειται για τρία χρηματοδοτι-

Οι εγγεγραμμένες επιχειρήσεις (αριθμός και κύκλος εργασιών) στην Ελλάδα για κάθε Περιφέρεια, σε σχέση με τον πληθυσμό. (πηγή: www.statistics.gr)

κά μέσα που διαχειρίζεται το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων (ΕΤΕ) για λογαριασμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής:

- α) Μηχανισμός Υψηλής Ανάπτυξης και Καινοτομίας για τις ΜΜΕ (GIF): αυξάνει την παροχή κεφαλαίων σε καινοτόμες ΜΜΕ στα πρώτα τους βήματα (GIF1) και κατά την επέκτασή τους (GIF2), "μοιράζοντας" τον κίνδυνο και τα κέρδη με ιδιώτες επενδυτές.
- β) Μηχανισμός Εγγυήσεων υπέρ των ΜΜΕ: παρέχει πρόσθετες εγγυήσεις για τη χορήγηση πιστώσεων σε ΜΜΕ διευκολύνοντας την πρόσβασή τους σε δυνατότητες ανάπτυξης σε δάνεια, τη χορήγηση μικροπιστώσεων, την πρόσβαση σε κεφάλαια και την τιτλοποίηση.
- γ) Πρόγραμμα Οικοδόμησης Ικανοτήτων: υποστηρίζει την ικανότητα των οικονομικών διαμεσοδημητικών σε ορισμένα κράτη μέλη.

Μια σημαντική καινοτομία του νέου Προγράμματος είναι η σύσταση του **ενιαίου δικτύου υποστήριξης των επιχειρήσεων (Enterprise Europe Network)** στο οποίο συμμετέχουν τα Ευρωπαϊκά Κέντρα Αναδιανομής Καινοτομίας και τα Ευρωπαϊκά Κέντρα Πληροφόρησης. Το ολοκληρωμένο δίκτυο, που αναμένεται να λειτουργήσει τον Ιανουάριο του 2008, θα παρέχει one-stop-shop υπηρεσίες για την υποστήριξη της καινοτομίας των επιχειρήσεων, τη βελτιωμένη πρόσβαση των ΜΜΕ στην πληροφόρηση για κοινοτικά θέματα την αποτελεσματικότερη προώθηση επιχειρηματικών συνεργασιών, τη μεταφορά τεχνολογίας, τη συμμετοχή των ΜΜΕ σε κοινοτικά προγράμματα, κ.ά.

<http://ec.europa.eu/cip/eip.en.htm>
http://ec.europa.eu/information_society/activities/ict_psp/index_en.htm
<http://www.eif.org>

Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ)

Το πρόγραμμα έχει προϋπολογισμό 308 δισ. ευρώ για την περίοδο 2007-2013 και στοχεύει στη μείωση των οικονομικών και κοινωνικών ανισοτήτων στις διάφορες περιφέρειες της ΕΕ. Αποτελεί το μεγαλύτερο κοινοτικό μέσο χρηματοδότησης των ΜΜΕ με δράσεις για την καινοτομία και την ανταγωνιστικότητα, όπως:

- Επιχειρηματικότητα, καινοτομία και ανταγωνιστικότητα των ΜΜΕ (π.χ. επιχειρηματική καθοδήγηση, καινοτόμες τεχνολογίες και συστήματα διαχείρισης των ΜΜΕ, οικολογική καινοτομία, καλύτερη χρήση των ΤΠΕ, κ.ά.)
- Βελτίωση του περιφερειακού και τοπικού περιβάλλοντος για τις ΜΜΕ (π.χ. πρόσβαση σε κεφάλαια για τις ΜΜΕ που βρίσκο-

νται στο στάδιο της συγκρότησης ή της ανάπτυξης, επιχειρηματικές υποδομές και υπηρεσίες υποστήριξης για τις ΜΜΕ, περιφερειακή και τοπική ικανότητα σε θέματα Ε&ΤΑ και καινοτομίας, ικανότητα επιχειρηματικής συνεργασίας και καινοτομίας]

- Διαπεριφερειακή και διασυνοριακή συνεργασία των ΜΜΕ
- Επένδυση σε ανθρώπινους πόρους (με παράλληλη χρηματοδότηση από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο).

Η διαχείριση των προγραμμάτων γίνεται από εθνικές/περιφερειακές αρχές.

http://ec.europa.eu/regional_policy/index_en.htm

Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο αφορά την πρόβλεψη και διαχείριση οικονομικών και κοινωνικών αλλαγών, με σημαντικές ευκαιρίες υποστήριξης των ΜΜΕ στους τομείς που αφορούν την ικανότητα προσαρμογής εργαζομένων και επιχειρήσεων, την πρόσβαση στην απασχόληση, την κοινωνική ένταξη μη προνομιούχων ατόμων και την καταπολέμηση διακρίσεων, την προώθηση των εταιρικών σχέσεων. Στο πλαίσιο του στόχου σύγκλησης υποστηρίζονται επίσης οι επενδύσεις σε συστήματα εκπαίδευσης/κατάρτισης και σε δράσεις για δημόσιους τοπικούς/περιφερειακούς φορείς.

http://ec.europa.eu/employment_social/esf/index_en.htm

Πρόγραμμα Eurostars για μικρομεσαίες επιχειρήσεις στο χώρο της έρευνας

Το πρόγραμμα Eurostars, που ξεκίνησε επίσημα στις 2 Οκτωβρίου 2007, απευθύνεται στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) που δραστηριοποιούνται στο χώρο της έρευνας και της καινοτομίας, στις οποίες προσφέρει οικονομική υποστήριξη μέσω κονδυλίων της ΕΕ και των κρατών μελών της πρωτοβουλίας EUREKA. Προκειμένου να συμμετάσχουν στο πρόγραμμα, οι επιχειρήσεις πρέπει να ανταποκρίνονται στον ορισμό της ΕΕ για τις ΜΜΕ, να εδρεύουν σε κράτος που περιλαμβάνεται στο Eurostars και να επενδύουν τουλάχιστον 10% του ετήσιου κύκλου εργασιών τους στην έρευνα.

<http://www.eurostars-eureka.eu/>

Κοινός Ευρωπαϊκός Πόρος για Πολύ Μικρές και Μεσαίες Επιχειρήσεις (JEREMIE)

Η πρωτοβουλία έχει αναληφθεί από κοινού από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων, σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων. Στόχος είναι να βελτιώσει την πρόσβαση των ΜΜΕ στη χρηματοδότηση (επιχειρηματικά κεφάλαια, εγγυήσεις, κ.ά.), με έμφαση στη σύσταση νέων εταιρειών, τη μεταφορά τεχνολογίας, τα ταμεία για την τεχνολογία και την καινοτομία και στα πολύ μικρά δάνεια. Διαθέτει 3 χρηματοδοτικά μέσα: Συμβουλευτική και τεχνική υποστήριξη, Επενδύσεις και επιχειρηματικό κεφάλαιο και Εγγυήσεις. Η διαχείριση της πρωτοβουλίας JEREMIE γίνεται σε εθνικό/περιφερειακό επίπεδο και αποτελεί αναπόσπαστο μέρος των προγραμμάτων του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης.

<http://www.eif.org/jeremie/>

Κοινωνικό Πλαίσιο Στήριξης - Δράσεις για ΜΜΕ

Το Γ ΚΠΣ και, συγκεκριμένα, τα Επιχειρησιακά Προγράμματα "Ανταγωνιστικότητα" και "Κοινωνία της Πληροφορίας" περι-

λαμβάνουν δράσεις για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ, την εξοικείωσή τους με τις νέες τεχνολογίες και το Διαδίκτυο, την αναβάθμισή τους με βάση την καινοτομία, κ.ά.

Συγκεκριμένα, υλοποιήθηκαν προγράμματα για την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας συγκεκριμένων ομάδων πληθυσμού (γυναίκες, νέοι, πολύτεκνες οικογένειες, ΑΜΕΑ, ΡΟΜ) μέσω βιώσιμων μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Χρηματοδοτήθηκε η αναβάθμιση και ο τεχνολογικός εκσυγχρονισμός Πολύ Μικρών Επιχειρήσεων και η κατάρτιση επιχειρηματιών και εργαζομένων για τη βελτίωση της τεχνολογίας και της ικανότητας προσαρμογής τους. Ιδιαίτερα για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στη βιομηχανική υπεργολαβία, χρηματοδοτήθηκε η αναβάθμισή τους σε ισχυρά ανταγωνιστικές επιχειρήσεις υψηλής εξειδίκευσης και τεχνολογίας.

Η εξοικείωση των μικρών επιχειρήσεων με την ψηφιακή οικονομία, τις νέες τεχνολογίες και το Διαδίκτυο ήταν ο στόχος του δημοφιούς προγράμματος "ΔΙΚΤΥΩΘΕΙΤΕ". Επιπλέον, υλοποιήθηκαν προγράμματα για την ψηφιοποίηση των επιχειρηματικών λειτουργιών του επαρχιακού τύπου.

Το Δ' ΚΠΣ και, συγκεκριμένα, το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς 2007-2013 (ΕΣΠΑ), περιλαμβάνει τα Επιχειρησιακά Προγράμματα "Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα" και "Ψηφιακή Σύγκληση", τα οποία θα καλύψουν σχετικές δράσεις για τις ΜΜΕ τα επόμενα χρόνια. Στόχος είναι, μεταξύ άλλων, η δημιουργία νέων καινοτόμων επιχειρήσεων, η υποβοήθηση των ΜΜΕ στην ενσωμάτωση της νέας τεχνολογίας, η μεταφορά τεχνολογίας και τεχνολογίας στις επιχειρήσεις, η κάλυψη του χάσματος μεταξύ τεχνολογικής γνώσης και αγοράς.

Σειρά άλλων προγραμμάτων, που δεν απευθύνονται αποκλειστικά στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, αλλά ενθαρρύνουν τη συμμετοχή τους, είναι τα ακόλουθα:

- LEONARDO DA VINCI: το πρόγραμμα αφορά την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση των Ευρωπαίων πολιτών. Υποστηρίζει καινοτόμες διακρατικές πρωτοβουλίες προώθησης της γνώσης, των ικανοτήτων και των δεξιοτήτων που απαιτούνται στις επιχειρήσεις.

http://ec.europa.eu/education/programmes/lp/leonardo/index_en.html

- Υγεία και ασφάλεια στο χώρο εργασίας: Ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Υγείας και Ασφάλειας στο Χώρο Εργασίας υποστηρίζει δράσεις που βοηθούν τις ΜΜΕ να βελτιώσουν τα πρότυπα υγείας και ασφάλειας που εφαρμόζουν.

<http://sme.osha.eu.int>

- Προγράμματα για τη διεθνοποίηση των ΜΜΕ: οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις μπορούν να επωφεληθούν από άμεση ή έμμεση χρηματοδότηση για επιχειρηματικές συνεργασίες, ανταλλαγή εμπειρίας και κατάρτιση στελεχών με Ασία, Λατινική Αμερική, Αφρική, Καραϊβική, Ειρηνικό, Ιαπωνία, Κορέα.

<http://ec.europa.eu/europeaid/projects/asia-invest/html2002/main.htm>
<http://www.al-invest3.org>
<http://www.proinvest-eu.org>
<http://www.gatewaytojapan.org>
<http://www.etp.org>

Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης και ΜΜΕ

Το ΕΚΤ παρέχει υπηρεσίες πληροφόρησης στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις για θέματα έρευνας, τεχνολογίας και καινοτομίας. Μέσω των δράσεων του Ελληνικού Κέντρου Αναδιανομής Καινοτομίας (IRC Hellenic), που συντονίζει, υποστηρίζει τις ελληνικές επιχειρήσεις σε θέματα που αφορούν την αξιοποίηση ευρωπαϊκών τεχνολογιών για την αναβάθμιση των προϊόντων/υπηρεσιών τους, την προώθηση ελληνικών τεχνολογιών στην ευρωπαϊκή αγορά, ερευνητικές/επιχειρηματικές συνεργασίες και διαπραγμάτευση των όρων συνεργασίας, εξεύρεση χρηματοδότησης, κ.ά.

Στελέχη του Κέντρου επισκέπτονται τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις και διαμορφώνουν το τεχνολογικό τους προφίλ (προσφορά/ζήτηση τεχνολογίας). Διακινούν νέες τεχνολογίες μέσω πανευρωπαϊκής βάσης δεδομένων, διοργανώνουν επιχειρηματικές αποστολές και συναντήσεις μεταφοράς τεχνολογίας, ενημερώνουν για καινοτόμες τεχνολογίες από όλη την Ευρώπη και επιτυχημένες συνεργασίες, κ.ά.

Επιπλέον, το ΕΚΤ υποστηρίζει τη συμμετοχή των ΜΜΕ σε ερευνητικά προγράμματα της ΕΕ, μέσω έργων και δικτύων όπως:

- το έργο SMEs go Health, το οποίο υποστηρίζει μικρομεσαίες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα της υγείας και ενδιαφέρονται να συμμετάσχουν σε σχετικά ερευνητικά προγράμματα. Παρέχει ενημερωτικές και συμβουλευτικές υπηρεσίες, διοργανώνει εκπαιδευτικά σεμινάρια και εκδηλώσεις, κ.λπ. Επιπλέον, έχει αναπτυχθεί online βάση δεδομένων για την προώθηση ερευνητικών ιδεών και την αναζήτηση συνεργατών
- το έργο EASIER (Engaging regional SMEs within the ICT sector in EU research), που ενισχύει τη συμμετοχή των μικρομεσαίων επιχειρήσεων σε ευρωπαϊκά ερευνητικά έργα στους τομείς της Πληροφορικής και των Τηλεπικοινωνιών. Το έργο αξιοποιεί τα υφιστάμενα περιφερειακά δίκτυα και διαμορφώνει νέες διεθνικές συνεργασίες. Λειτουργεί online βάση δεδομένων για αναζήτηση συνεργατών για την από κοινού υποβολή προτάσεων στο πρόγραμμα Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών του 7ου Προγράμματος Πλαίσιο της ΕΕ

- τα έργα IDEAL-IST (δίκτυο για την ανεύρεση εταιρών στο πρόγραμμα IST [Τεχνολογίες της Κοινωνίας της Πληροφορίας], NIS-NEST [Opening up the New and Emerging Science and Technology in NIS countries], ERA-WESTBALKAN+ [Opening up the European Research Area to the Western Balkans], PROMEDAccess [Promotion of the participation of Researchers from Mediterranean Partner Countries (MPC) to European Research and Mobility Programmes], τα οποία, αν και δεν απευθύνονται αποκλειστικά σε ΜΜΕ, παρέχουν δυνατότητες ερευνητικών συνεργασιών σε Ευρώπη, Ρωσία, Ανατολική Ευρώπη, Δυτικά Βαλκάνια και Μεσόγειο.

Τέλος, το ΕΚΤ πραγματοποιεί ενημερωτικές επισκέψεις και σεμινάρια σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις σχετικά με την ευρωζωνικότητα και τα οφέλη που μπορούν να αποκομίσουν από τις ευρωζωνικές υπηρεσίες και υποδομές, στο πλαίσιο του έργου "Προώθηση της Ευρωζωνικότητας στην Περιφέρεια Αττικής από το Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών".

SMEs go Health

Δρ Χριστίνα Πασκουάλη, Τηλ: 210 7273920

E-mail: cpascual@ekt.gr

<http://www.smesgohealth.org>

EASIER, NIS-NEST, ERA-WESTBALKAN+

Μαρία Κουτροκόη, Μαρία Σαμαρά

Τηλ.: 210 7273917, 7273904,

E-mail: mkoutr@ekt.gr, samara@ekt.gr

<http://www.eti-easier.org/>, <http://www.nisnest.gr>,

<http://www.erawestbalkanplus.net/>

IDEAL-IST

Μαρία Κουτροκόη, Τηλ.: 210 7273917, 7273904

E-mail: mkoutr@ekt.gr, <http://www.ideal-ist.net/>

PROMEDAccess

Henry Scott

Τηλ.: 210 7273926, E-mail: hscott@ekt.gr

Ασύρματο Ευρωζωνικό Δίκτυο στο Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών (Broadbandcity)

Μάρω Ανδριτσπούλου, Τηλ.: 210 7273907

E-mail: maro@ekt.gr, <http://www.broadbandcity.gr>

Χρηματοδότηση των ΜΜΕ από την ΕΕ (EUROPA)

http://ec.europa.eu/enterprise/sme/funding_el.htm

Ευρωπαϊκός Χάρτης Μικρών Επιχειρήσεων

http://ec.europa.eu/enterprise/enterprise_policy/charter/index_en.htm

Παρατηρητήριο Ευρωπαϊκών ΜΜΕ

http://ec.europa.eu/enterprise/enterprise_policy/analysis/observatory_en.htm

Πράσινη Βίβλος για την επιχειρηματικότητα στην Ευρώπη

http://ec.europa.eu/enterprise/entrepreneurship/green_paper/green_paper_final_el.pdf

Σύγχρονη πολιτική για τις ΜΜΕ με στόχο την τόνωση της ανάπτυξης και της απασχόλησης

http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/el/com/2005/com2005_0551el01.pdf

SMEs TechWeb

<http://sme.cordis.lu/home/index.cfm>

Ευρωπαϊκή Επιτροπή - Η Ευρώπη σου - Επιχειρήσεις

<http://ec.europa.eu/youreurope/nav/el/business/index.html>

Ευρωπαϊκή Επιτροπή - Γενική Διεύθυνση "Επιχειρήσεις"

http://ec.europa.eu/enterprise/index_en.htm

http://ec.europa.eu/enterprise/entrepreneurship/index_en.htm

Ευρωπαϊκή Επιτροπή - Γενική Διεύθυνση "Έρευνα" (ΜΜΕ)

<http://ec.europa.eu/research/>

http://ec.europa.eu/research/sme-techweb/index_en.cfm

Γενική Γραμματεία Εμπορίου (Διαβούλευση για θέματα πολιτικής των ΜΜΕ)

http://www.ggb.gr/el_ec_newsitem429.htm

EOMMEX

<http://www.eommex.gr>

TANEO

<http://www.taneo.gr>

Ενισχύσεις επενδυτικών σχεδίων & εγκατάσταση και λειτουργία επιχειρήσεων

<http://www.ependyseis.gr/default.htm>

Πληροφορίες για συγχρηματοδοτούμενα αναπτυξιακά προγράμματα

<http://www.hellaskps.gr/>

<http://www.info3kps.gr/>

Γενική Γραμματεία Επενδύσεων και Ανάπτυξης

<http://www.ggea.gr/>

ΕΣΠΑ 2007-2013

<http://www.hellaskps.gr/2007-2013.htm>